

[Jørgen Estrup]

viklingsbistanden, som nu er fremlagt, lægger et solidt fundament og en god start for de kommende års arbejde. Men den viser samtidig, at svar og konklusioner i ulandsdebatten sjældent er entydige og endelige – det er en proces. Derfor er det også klogt og rigtigt, at regeringen med sin redegørelse i dag inviterer til et fortsat arbejde og til konsensusbeslutninger.

Jeg vil gerne med det samme understrege, at vi i Det Radikale Venstre ikke finder nogen anledning til at ændre de grundlæggende mål og kriterier, som har været ledende for udviklingsbistanden gennem en række år. Det gælder princippet om, at hjælpen rettes mod de fattigste lande og befolkningsgrupper, at bistanden fordeles ligeligt mellem multilateral og bilateral bistand, og at der skal være så få bindinger på bistanden som muligt, samt ikke mindst at stigningstakten fastholdes, så vi når målet på 1 pct. af BNP i 1992.

Danmark kan ikke løse sine økonomiske balanceproblemer ved at skubbe byrden over på ulandene. Trods disse bemærkninger vil jeg gerne understrege, at erhvervsinteresserne spiller en legitim rolle i denne debat. Dansk erhvervsliv deltager i dag på en række områder særdeles konstruktivt i bistandsindsatsen. Der må blot ikke være tvivl om prioriteringen: bistand gives af hensyn til ulande, ikke af hensyn til os selv.

Fra erhvervslivets side rejses der jævnlig kritik af, at man ikke får tilstrækkelig mange ordrer ud af bistandspengene. Spørgsmålet er, om virksomhederne selv er aktive nok. En del af skytset er blevet rettet mod de organisationer, der står for den multilaterale bistand. Derfor giver det stof til eftertanke, når man i ugebladet Ingeniøren af den 18. november 1988 kan læse overskriften: »Dovne danske sælgere mister FN-opgaver«, og at en UNDP-chef kan sige: »I er selv skyld i, at danske firmaer får så få ordrer hjem til ulandsbistanden«.

Hvis dansk erhvervsliv skal placeres mere centralt i bistandsarbejdet, mener jeg, at virksomhederne selv må vise, at de kan bestå den lakmusprøve, som viser, at man er parat til selv at yde den nødvendige indsats. Det gælder også i form af nødvendige investeringer i forsknings- og udviklingsarbejde.

Man kunne i den forbindelse overveje en styrkelse af Industrialiseringsfonden. Det ville da være naturligt at bede erhvervslivet om selv

at gå ind med kapital i form af et venturearrangement. Så kunne vi bagefter overveje, hvad det statslige yderligere arrangement skulle være; det synes jeg var en konstruktiv tanke.

Vi har i Det Radikale Venstre ved læsningen af handlingsplanen haft lidt svært ved helt at forstå formålet med den såkaldte fleksfond. I bemærkningerne i handlingsplanen er der først og fremmest lagt vægt på, at der skal sikres en fleksibel og hurtig beslutningsprocedure. Det er i og for sig ikke en tilstrækkelig begrundelse for at lave et cigarkasseprincip. Men der kan jo være andre årsager, og der kan også være bedre begrundelser, og derfor synes jeg, at vi i det videre arbejde skal se, hvilke muligheder der er; i hvert fald er det klart, at der skal sikres en sådan hurtig og fleksibel beslutningsproces.

Et af de steder, hvor jeg tror erhvervslivet har en rolle at spille i de kommende år, er på miljø-siden. I handlingsplanen er miljøaspektet fremhævet, og det er vi glade for i Det Radikale Venstre. Jeg synes, det skal understreges, at her har dansk erhvervsliv, også på baggrund af den danske miljødebat, en vigtig og naturlig rolle at spille.

Debatten i dag – og i øvrigt også debatten forud – har drejet sig i ikke ringe grad om menneskerettigheder i forbindelse med udviklingsbistanden. Det er uundgåeligt, og det er rimeligt. Bistanden må nødvendigvis tilrettelægges sammen med de pågældende landes regeringer, og det er jo i så fald uholdbart, hvis styret er af en sådan karakter, at det undergraver bistandens hensigt og virkning; det vil også undergrave den folkelige opbakning i Danmark.

Men vi må nødvendigvis udvise tolerance, når vi udøver menneskerettighedskriteriet. Det er bistand af hensyn til dem, ikke til os. Vi kan føle, at menneskerettighederne krænkes i Kenya, i Bangladesh og i Nicaragua, men kan bistanden stadig væk nå frem til dem, der har brug for den, er det det afgørende, og det er naturligvis uinteressant, om det er et højreorienteret styre i Kenya eller et venstreorienteret styre i Nicaragua, som er på kant med menneskerettighederne.

Et af de steder, hvor man måske også bør se sammenhængen mellem bistand og menneskerettigheder, er ved inddragelsen af kvindeaspektet. Det er også et af de områder, som handlingsplanen gør meget ud af. Jeg tror, man her skal gøre sig klart, at hvis man vil gøre no-